

Осінь

Олександр Афанасьєв-Чужбинський

Уже осінь красить листя,
Тополя жовтіє,
Верби, лози опадають,
Берест червоніє.

Скрізь, де глянеш, пусто в полі,
Де-где козак оре, –
І вже птиця в край тепліший
Одліта за море.

Вже не гріє сонце ясне,
Мовби одцуралась,
Та і небо скрізь, як глянеш,
У туман убралось.

Скучно, правда, – та є думка,
Що весною знову
Лист зелений завітчає
Байрак і дуброву;

Все оживе, що пов'яне,
Все помолодіє,
Веселіше сонце гляне
І землю пригріє.

Господь верне чоловіку
Усе утішаться –
Квітки, сонце... Його ж весні
Уже не вертаться!

Не вернуться ж і до мене
Літа молодії:
Що день божий, що час божий
І мій лист жовтіє.

Оттак, бува, засумую,
Як серце озветься, –

А я його здавлю горем
Та й скажу: "Минеться!"

Бо вже люди не ті стали,
Що були колись-то;
Тепер усе - злото, злото, -
Бажають користі;

Тепер душа, тепер серце
Звелися нінащо:
Буде добре, аби гроші -
Хоть ти і ледащо".

Здавлю ж горем своє серце
Та й скажу: "Минеться!"
Аж і чую, боже милий,
Як доля сміється.

"Ні, козаче, - вона каже, -
То спрежду бувало:
Поки цвів ти, як калина,
То й лихо минало.

Тоді і я, твоя доля,
Була молодістю,
Була добра, не хотіла
Говорить з тобою.

Тепер - слухай, мій козаче! -
З серцем горе жити,
Як озветься, що й не знаєш,
Куди його діти.

Чи ти бачиш, як в колодязь
Упустять відерце?
Воно плава само собі -
Ото твоє серце!

Що в колодязі даремно
Мусить вік дожити,
Воно, може, й води повне -

Так нікому пити.

Отак тепер, – скажу правду, –
Як теє вірне серце,
Ані к селу ні к городу
Чоловіку серце".

І знов доля засміялась,
Мені смуно стало,
І важке, як ніби камінь,
Щось у душу впало.

"Бог з тобою, моя доле!" –
Кажу їй у вічі, –
Здихну тяжко, гляну вгору,
Перехрещусь тричі.

Та й подумаю, як кажуть
В світі добрі люде:
"Що було вже, те бачили,
Побачим, що буде".